

ΙΕΡΑΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΙΕΡΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

ΠΕΡΙ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΣ

Η ελεημοσύνη προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη «έλεος» που σημαίνει ευσπλαχνία, συμπάθεια, συμπόνια. Ελεημοσύνη λοιπόν είναι το αίσθημα ευσπλαχνίας που εκφράζεται με τη βοήθεια προς τον πλησίον. Πατέρας της ελεημοσύνης είναι ο Άγιος Τριαδικός Θεός. «Ο Κύριος είναι οικτίρμων και ελεήμων, μακρόθυμος και πολυέλεος» (Ψαλμ. 102).

Το μεγάλο αυτό έλεος του Θεού φανερώθηκε ιδιαιτέρως με την ενανθρώπησή Του στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Κατά τη διάρκεια της επίγειας παρουσίας Του ο Κύριος ελέησε πλούσια τους ανθρώπους. Θεράπευσε ασθενείς και παραλύτους, ανέστησε νεκρούς, ελευδέρωσε δαιμονισμένους, χόρτασε πεινασμένους, απάλυνε τον ανθρώπινο πόνο και χάρισε τη σωτηρία στον κόσμο δια της Σταυρικής Του Θυσίας.

Αυτός ο ελεήμων και φιλόανθρωπος Θεός παροτρύνει κι εμάς τους χριστιανούς που είμαστε παιδιά Του να μιμηθούμε την αγάπη και την ευσπλαχνία Του.

✠ «Να γίνεστε ελεήμονες, όπως είναι ελεήμων και ο Πατέρας σας ο Ουράνιος» (Λουκ. 6,36).

✠ «Ο Θεός είναι αγάπη» (Α' Ιωάν. 4,8).

✠ «Σας δίνω μια νέα εντολή, να αγαπάτε ο ένας τον άλλον. Όπως σας αγάπησα εγώ, έτσι κι εσείς να αγαπάτε τους άλλους. Με αυτό θα μάθουν όλοι ότι είστε μαθητές μου, αν έχετε αγάπη μεταξύ σας» (Ιω. 13,34).

Η ελεημοσύνη καλλιεργεί την αγάπη, που είναι και ο σκοπός της πνευματικής μας ζωής. Συνεπώς, για εμάς τους χριστιανούς η ελεημοσύνη δεν είναι απλώς ένα «κοινωνικό καθήκον» ή μια «καλή πράξη», αλλά είναι τήρηση της εντολής του Χριστού και μίμηση της αγάπης Του που οδηγεί στη σωτηρία, την αγιότητα και τη δέωση.

Οι άγιοι της Εκκλησίας, οι κατ' εξοχήν μιμητές του ελεήμονος Χριστού, ακολούθησαν πιστά το πρότυπο της αγάπης Του. Έτσι, η ζωή τους ολόκληρη έγινε προσφορά και θυσία. Έγινε έξοδος από τον εαυτό τους και άνοιγμα στον πλησίον.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της αγάπης αποτελεί και ο προστάτης της Ενορίας μας, ο Άγιος Νικόλαος. Το πρόσωπό του έγινε ταυτόσημο της ελεημοσύνης, διότι ανάλωσε ολόκληρη τη ζωή του σε αγαθοεργίες, υπηρετώντας ταπεινά, αδόρυβα και θυσιαστικά τον συνάνθρωπο.

Αυτό είναι η ελεημοσύνη! Το δόσιμο και το μοίρασμα που γίνεται ελεύθερα με αγάπη και χαρά! Στερούμαι κάτι εγώ, για να το απολαύσει ο αδελφός μου. Έτσι, η δική του χαρά γίνεται και δική μου. Όσο πιο πολλά θυσιάζω για τους συνανθρώπους μου, τόσο περισσότερο γίνομαι ελεήμων και ομοιάζω στον Θεό. Πλατύνεται η καρδιά μου, για να χωρέσει μέσα της όλο τον κόσμο.

Αναφέρει ο Άγιος Κλήμης Αλεξανδρείας ότι με την ελεημοσύνη εκπληρώνεται η εντολή του Θεού να «αγαπήσουμε τον πλησίον μας όπως τον εαυτό μας» (Μαρκ. 12,31).

Ο Χριστός στην Παραβολή της «Μελλούσης Κρίσεως» (Ματθ. 25,35) αναφέρει πως η ελεημοσύνη συνιστά προϋπόθεση για τη σωτηρία μας. Μας βεβαιώνει μάλιστα πως αν βοηθούμε εκείνους που θεωρούνται ασήμαντοι μέσα στην κοινωνία, δηλαδή τους φτωχούς, τους πεινασμένους, τους αστέγους, τους ξένους, τους ασθενείς, τους φυλακισμένους και γενικότερα όλους όσους βρίσκονται σε ανάγκη, τότε προσφέρουμε βοήθεια σε Εκείνον.

Την αλήθεια αυτή την είχε φανερώσει ο Θεός ήδη από τα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης:

✠ «Αυτός που ελεεί φτωχό, δανείζει στον Θεό» (Παρ. 19,17).

✠ «Την αγάπη σας θέλω και όχι τις τυπικές θυσίες σας» (Ωσηέ 6,6).

Παράλληλα, τονίζει πως αν δεν βοηθούμε τους εμπερίστατους συνανθρώπους μας, θα είμαστε άξιοι αιώνιας καταδίκης. «Η κρίση του Θεού θα είναι χωρίς έλεος (επιείκεια), σε εκείνον που δεν έδειξε έλεος στους αδελφούς του» (Ιακ. 2,13). Γι' αυτό και ο Κύριος μακαρίζει τους ελεήμονες: «Μακάριοι είναι οι ελεήμονες, διότι αυτοί θα ελεηθούν από τον Θεό» (Ματθ. 5,7).

Μεγάλη είναι λοιπόν η αξία και η δύναμη της ελεημοσύνης, αλλά προκειμένου να κατανοήσουμε βαθύτερα το πνεύμα της και να μάθουμε να την ασκούμε σωστά, θα συμβουλευτούμε την Αγία Γραφή και τους Πατέρες της Εκκλησίας μας.

➤ **Κατ'αρχάς, ό,τι έχουμε δεν μας ανήκει· όλα είναι του Θεού!**

✘ «Τι έχεις που δεν το έλαβες από τον Θεό; (Α΄ Κορ. 4,7).

✘ «Όσα δίνουμε δεν είναι δικά μας, ο Θεός μας τα έχει δώσει» (Αγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος).

➤ **Ο ελεήμων ωφελείται πνευματικά, λαμβάνει ευλογία στη ζωή του αλλά και μισθό ουράνιο.**

✘ «Αν θέλεις να είσαι τέλειος, πήγαινε, πούλησε τα υπάρχοντά σου, μοίρασέ τα στους φτωχούς και θα αποκτήσεις θησαυρό στον Ουρανό» (Ματθ. 19,21).

✘ «Όσο πιο πολλά δίνουμε, τόσο περισσότερα και θα λάβουμε από τον Θεό» (Κορ. Β΄ 9,6).

➤ **Όσοι δεν ελεούν, δεν θα ελεηθούν.**

✘ «Γνωρίζω ότι πολλοί νηστεύουν, προσεύχονται, στεναάζουν και φανερώνουν όλη την ανέξοδη ευλάβεια, όμως δεν αφήνουν έναν οβολό σε αυτούς που θλίνονται. Ποιο το όφελος από την υπόλοιπη αρετή τους; Η Βασιλεία των Ουρανών αυτούς δεν τους δέχεται. Δεν ελέησες; Δεν θα ελεηθείς!» (Μέγας Βασίλειος).

➤ **Να ελεούμε με αγάπη, χαρά και ανιδιοτέλεια. Όμως, αυτό αποκτάται με υπομονή και επιμονή.**

✘ «Ο Θεός αγαπά εκείνον που δίνει με προθυμία και χαρά» (Κορ. Β΄ 9,6).

✘ «Όταν δίνεις ελεημοσύνη, να συμπεριφέρεσαι με ευγένεια και στοργικότητα, όχι με υπεροψία σαν να κάνεις χάρη. Στον Χριστό πώς θα δίνουμε τη βοήθειά μας;» (Αγιος Ιωάννης της Κρονστάνδης).

✘ «Όπως κάθε αρετή αποκτάται με βία, έτσι και η ελεημοσύνη. Αν δεν πιέσει κανείς τον εαυτό του, δεν μπορεί να γίνει ελεήμων» (Αγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης).

➤ **Με την ελεημοσύνη εκφράζουμε εμπράκτως τη μετάνοιά μας για τη συγχώρηση των αμαρτιών μας.**

✘ «Όπως το νερό σβήνει τις φλόγες της φωτιάς, έτσι και η ελεημοσύνη εξιλεώνει τις μεγάλες αμαρτίες» (Σειράχ 3,30).

Η ελεημοσύνη είναι ανάγκη να συνδυάζεται με πνευματικό αγώνα.

✠ «Η ελεημοσύνη είναι η βασίλισσα των αρετών, αλλά χωρίς μετάνοια είναι νεκρή» (Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος).

➤ **Όταν ελεούμε, δεν πρέπει να περιμένουμε ανταπόδοση.**

✠ «Όταν κάνουμε ελεημοσύνη δεν πρέπει να περιμένουμε κάποιο αντάλλαγμα, διότι αυτό είναι απλώς μια δοσοληψία και συναλλαγή και όχι πράξη αγάπης και θυσίας» (Λουκ. 6,33).

➤ **Η ελεημοσύνη πρέπει να γίνεται κρυφά.**

✠ «Η ελεημοσύνη μας πρέπει να γίνεται κρυφά και όχι φανερά, γιατί αν λάβουμε τον έπαινο των ανθρώπων θα χάσουμε τον έπαινο του Θεού. Δεν πρέπει να γνωρίζει το αριστερό σου χέρι τι κάνει το δεξί» (Ματθ. 6,2).

➤ **Η ελεημοσύνη έχει μεγαλύτερη αξία, όταν γίνεται από το υστέρημα.**

✠ «Η χήρα έριξε μόνο δύο λεπτά στο κυτίο ελεημοσυνών του Ναού, ενώ άλλοι έριχναν περισσότερα. Κι όμως ο Κύριος αυτήν εγκωμίασε, διότι κατέδωσε όλη την περιουσία της, ό,τι είχε και δεν είχε. Έκανε ελεημοσύνη από το υστέρημά της» (Μαρκ. 12,43).

✠ «Εάν η ελεημοσύνη σου δεν είναι ανάλογη με τον πλούτο σου, δεν πρόκειται να ξεφύγεις από την αιώνια καταδίκη» (Ιερός Χρυσόστομος).

➤ **Αν δεν έχεις δυνατότητα να προσφέρεις ελεημοσύνη υλική, τότε πρόσφερε πνευματική. Την αγάπη, τη συγχώρεση, την προσευχή σου.**

✠ «Δώσε φωμί, όσο μπορείς. Δεν έχεις φωμί; Δώσε έναν οβολό. Δεν έχεις οβολό; Δώσε ένα ποτήρι δροσερό νερό. Δεν έχεις ούτε αυτό; Πένθησε μαζί με τον θλιμμένο και θα λάβεις μισθό» (Ιερός Χρυσόστομος).

Αγαπητοί αδελφοί, ο Απόστολος Παύλος μας λέει: «Ο Χριστός, ενώ ήταν απείρως πλούσιος ως Θεός, έγινε πτωχός για χάρη μας, για να πλουτίσουμε εμείς πνευματικά με την πτωχεία εκείνου» (Κορ. Β΄ 8,9). Αυτή είναι η αγάπη του ελεήμονος Χριστού για εμάς! Ποια είναι η δική μας αγάπη για Εκείνον; Ας την εκφράσουμε στα πρόσωπα των αδελφών μας! Αν γίνουμε αληθινά ελεήμονες, ο Κύριος θα μας ελεήσει και στη ζωή αυτή και στην Αιώνια! Γένοιτο!

«Μην απλώνεις τα χέρια σου στον ουρανό, αλλά στα χέρια των φτωχών, διότι έτσι πιάστηκες από το χέρι του Θεού!»

(Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος)